

Töröksziget

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Békéscsaba, II. ker. Szent István-tér 18 szám
Telefon 60, este 6 órán túl és ünnepnap 409

Felelős szerkesztő
M I G E N D E Z S Ö

Előfizetési árak: 1/4 évre 6 P, 1 hónapra 2 P
Egyes szám ára 10 fillér
Postatakarékpénztári csekk számla: 34.141

A mindennapi kenyér

Irta:

vitéz dr. sarkadi Márki Barna,
Békés vármegye alispánja

Hány aggodalmas hónapon, héten, napon át vártuk, hogy végre elérkezzék július hónapja, amikor egy egész esztendő küzdelmének, fáradozásainak eredményeként arathatunk és magtárba gyűjthetjük azt a búzát, gabonát vagy ahogy a magyar ember mondja: „életet”, ami egy esztendő megélhetését van hivatva biztosítani? Mennyi küzdelem előzi meg a magyar nép számára ünnepi, szent szertartás számba menő aratást! Törni kell a rögöt, tarlót hántani, trágyázni, szántani, vetni nehéz, verejtékes munkával, utána várni a vetésekre kedvező időjárást, aggódva lesni az égi felhőket, vajjon felvonulnak-e kellő időben, vajjon áldást vagy pusztulást rejtenek-e méhükben.

És az idén jött a szokatlanul zord tél, kifagyasztotta a vetést, vízzel árasztotta el a földet, semmivé tette hosszú hónapok munkáját, rombadöntötte sok szegény kisember hajlékát, árál öntötte el a mezőket, réteket, lehetetlenné tette a takarmánygyűjtést. A magyar földműves azonban ennyi csapás alatt sem roskadt össze. A munka előlről kezdődött: újból vetettek a földmivelők és újból aggodalom nehezedett lelkükre, látva, hogy mily bőséges árt zúdítanak alá az ég sűrűn megnyíló csatornáit. És végre most, amikor minden vérszen, bajon túl, a sok aggodalom és sok csalódás után mégis addig jutott a magyar szántóvető, hogy aratni tudna, akkor a gazdának, munkásnak és mindenkinek, akikre ennek a földnek szüksége van, aratás helyett más kötelességet kell teljesítenie. Ne hezen hagyja oda munkáját a magyar föld robotosa, de lelkes örömmel vállalja a neki jutott új feladatokat, mert tudja, hogy övéinek, szeretteinek, gyermekinek biztonsága, jövője ezt kívánja. A földhöz van azonban kötve és nem vehetik tőle rossznéven, ha visszavissza néz és szeretne megnyugtatást kapni abban a tekintetben, hogy egy esztendei küzdelmének keserves munkájának eredménye biztosítva lesz, nem pusztul el. Ezeknek az aggódo embereknek most odakiáltjuk mi, itthonmaradtok: Nugalom, testvérek! Ez a haza egyformán édesanyánk vála mennyiunknek, egyformán szeret bennünket és egyformán kell megélhetést adjon mindannyiunknak: gazdának, munkásnak, iparosnak, kereskedőnek, tisztviselőnek egy-

aránt. Akik itthon vagyunk, azokra hárul ennek gondja és az eziránt való kötelesség. Nekünk kell vállalni azt a munkát, amit különben ők, nemzetünk díszei, virágai, erőteljes fiatalsága láttak volna el. Mi vállaljuk ezt a munkát és helyettük el fogjuk végezni úgy, hogy a mindennapi kenyér gondja elháruljon felőlünk és mindannyian hozzájussunk az „élethez”.

Amikor így kiáltunk azokhoz, akiket most más szolgálatra hívtak a haza, ugyanakkor a visszamaradtakhoz is fordulunk szavunkkal. Szólunk pedig hozzájuk mi, akik a

lakosság és feletteseink bizalma alapján vezető helyen állunk, akiknek mindenre és mindenkire gondolnunk kell. Gondolnunk pedig nemcsak hivatásszerű kötelességünknel fogva, hanem lelkiismeretünk, nemzetünket, fajtánkat, hazánkat mélységesen szerető magyar szívünk sugallatára hallgatva.

Itthonlevő magyarok! Meg kell szerveznünk és el kell végeznünk a távollévők helyett minden munkát, hogy jogos panasz, szemrehányás, vád bennünket az ő részükről ne érhesse.

Nem a gátra tehát, hanem ki a

mezőre hívunk most mindenkit, aki csak két karral, erővel bírja és a nehéz munkát végezni tudja. Reméljük, hogy az a felhívás, mely szerte a vármegyében a falakra van kifüggesztve, meghallgatásra talál és a munkaadó és a munkás hosszas alkudozásokon túltéve magát, csak egyet néz, a kötelességet: aratni, biztosítani a termést a távollévők helyett. Biztosan számítottunk rá, hogy mindenki elvégzi maradék nélkül azt a kötelességet, ami az itthonmaradtaknak jutott. Elvégezzük ezt a munkát a magunk erejéből, Isten segítségével.

A délkelet európai kérdésről is tárgyalt Hitler Ciano olasz külügyminiszterrel

Amerika békeakciót kezdeményez?

Berlin, július 8.
(MTI) A Führer vasárnap délelőtt 11 óra 30 perckor fogadta az olasz külügyminisztert.

Ciano gróf Dörnberg követ, protokollfőnökkel együtt hagyta el a Bellevue-kastélyt. Velük volt Alfieri nagykövet is. A birodalmi kancellária kapujában az olasz külügyminiszter Meissner államminiszter, a Führer elnöki irodájának főnöke és Bormann, a Führer szárnysegéde üdvözölte.

A Führer dolgozószobájában a birodalmi külügyminiszter jelenlétében ezután megkezdődtek Hitler és Ciano között a tárgyalások, amelyeken jelen volt Alfieri és Mackensen nagykövet, Meissner államminiszter és tolmácsi minőségben Schmidt követ is.

A megbeszélések déli 1 óra 15 perckor fejeződtek be.

A Német Távirati Iroda az eseményről a következő hivatalos közleményt adta ki:

A Führer vasárnap délelőtt Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében hosszabb megbeszélésen fogadta Ciano gróf olasz külügyminisztert. A fogadáson résztvette Alfieri berlini olasz nagykövet és Mackensen római német nagykövet.

Róma, július 8.

(MTI) a Stefani Irda jelenti, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter ma délelőtt Saarbrückenbe érkezett, hogy megtekintse a nyugati hadszíntert.

Milano, július 8.

(MTI) Az olasz sajtó „Magyar-

ország bizalommal teli várakozása” címen cikket ír, melyben a következőket jelenti: A budapesti politikai körök figyelmét lekötő Ciano berlini tanácskozása. A magyar fővárosban úgy tudják, hogy a berlini tárgyalásokon megvizsgálták a délkelet európai kérdést is.

Zürich, július 8.
(MTI) A Neue Züricher Zeitung úgy tudja, hogy Hitler és Ciano találkozója során a délkelet európai kérdést is megvitaták. A lap azt írja, hogy a tengelyhatalmak az összes európai kérdést meg akarják oldani.

Rendkívüli intézkedések Aradon

Arad, július 8.
(MTI) Aradon a rendőrség rendelkezése értelmében minden gépjármű tulajdonosának jelentkezni kell. A gépjárművek csak a város belterületén közlekedhetnek. Rendelet jelent meg, mely szerint este 11 óra után külön katonai engedély nélkül senki sem hagyhatja el

lakását. Akit 11 óra után az utcán találhatnak, azonnal hadbírószághoz állítják.

Nagyvárad, július 8.

(MTI) Mint jelentik, a városnál megüresedett tizenhárom állást beszarabiai menekültekkel akarják betölteni.

Moszkva követelésekkel lép fel Törökországgal szemben

Belgrád, július 8.
(MTI) A „Politika” c. lap írja, hogy Törökországban nagy izgalmat kelt a német-olasz-szovjet együttműködés. Azt hiszik, hogy Szovjetország újra követelésekkel lép fel Törökországgal szemben. Valószínűnek tartják, hogy az újabb orosz jegyzéket rövidesen átnyújtják Ankarának s abban

elsősorban a Dardanellákat követelik. Hír szerint Törökországnak 800 ezer embert mozgósított.

Belgrád, július 8.

(MTI) A „Politika” című újság jelenti: Berlinben sokat beszélnek Amerika békeakciójáról. Hír szerint Washington azt kívánja, hogy minél előbb álljon helyre a béke.

Erős német légitámadás az angol partok ellen

Berlin, július 8.
(MTI) A német véderőfőparancsnokság jelenti: Német búvárnaszádok a spanyol partok közelében

21500 tonna ürtartalmú ellenséges hajótért süllyesztettek el. A légi-erő bombatámadást intézett Délkelet-Angliában és Délnyugat-

Angliában. Az angol partok közepében hajókaravánokat támadtak meg eredményesen a német repülőgépek. Az angolok ismét bombákat dobtak le Észak-Németországban és Nyugat-Németországban. Az angolok vesztesége tegnap 14 repülőgép volt, ezzel szemben a németek csak 3 repülőgépet veszítettek.

London, július 8
(MTI) Az angol légügyi minisztérium azt jelenti, hogy a La Manche csatorna mentén erős támadást intézett az ellenséges légi-erő. Az angolok azt állítják, hogy a támadás a légvédelem következtében nem fejlődhetett ki.

Bővül a tordasi szövetkezeti mintafalu nemzetnevelő munkássága

A tordasi szövetkezeti mintafalu keretében már meglévő tej-, gabona-értékesítés stb. helyi szervei mellett a Hangya központ a baromfi-nevelést, a tojástermelést, valamint ezek értékesítését mintaszerűen szervezi meg. A nyolc kat. holdas szövetkezeti mintagazdaság megmunkálásához szükséges munkások részére a Hangya központ lakó házat épített, amelyet csinos kerttel, udvarral és modern, higiénikus baromfiókkal látnak el. Ezen kívül a község gazdái közül egyik szövetkezeti tagnak az udvarán ugyancsak mintaszerű baromfiólat épít. Ezzel egyidőben gondoskodik arról, hogy az egész falu baromfi-állománya sárga magyar tyúkra cseréltesse a különböző színű kacskák és libák helyett fehértojtú kacskát és libát tenyésztet. Szaktanácsadója végzi a nevelő munkát s minden egyes termelőt a saját udvarán oktat ki tennivalóira. A vérfehérítés céljából megfelelő apaállatokról gondoskodik.

Mindezeket felül baromfikeltető állomást létesít a szövetkezeti mintagazdaság udvarán. A keltető állomás berendezéséhez szükséges helyiségeket, személyzetet és az üzembentartás költségeit a Hangya központ vállalja, míg a keltetőgépet a m. kir. földművelésügyi minisztérium helyezte kilátásba.

Hatezer népművelési előadást tartottak az elmúlt tanévben a vármegye területén

Békésvármegye Törvényhatóságának Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága a napokban tartotta Gyulán, nagy érdeklődés mellett 19. évi közgyűlését. Tantó József várm. népművelési titkár beszámolt az 1939/40. tanévi népművelési tevékenységről. A vármegye területén 433 egységégnél 6016 népművelési előadást tartottak, amelyet 433 281 egyén hallgatott. Egyéb népművelési tevékenység (alkalmi ünnep, műkedvelői előadás, népművelési hangverseny, mesedélután stb.) száma: 1039 volt. Tanfolyamot tartottak 136 helyen 10.122 órával, 3653 hallgató részére. Ezek főként: analfabéta, alapismeretterjesztő, közműveltségi, egészségügyi, gazdasági, háziipari, nőnevelési, ügyességi stb. tanfolyamok voltak. Forgalomban volt 175 könyvtár és kikölcsonzött 6500 könyvtára alatt 12 157 egyén 33 444 könyvet. A nagyon kiváló, példás eredményért Harsányi Pál ref. esperes, főrendiházi tag fejezte ki Márki alispánnak, Tantó titkárnak, Ringbaer kir. tanfelügyelőnek elismerését és köszönetét a bizottság nevében.

Nagy károkat okoztak a francia bombázók Gibraltárban

Róma, július 8.
(MTI) A Stefani Iroda jelenti, hogy a francia bombázók nagy kárt okoztak Gibraltár erődtényében. A francia repülőgépek

annak ellenére, hogy erős léghárító tűzbe kerültek, sértetlenül tértek vissza kiindulási helyükre. Az angol hadihajók egy cirkáló kivételével elhagyták Gibraltárt.

Megérkezett az angol gyermekek első csoportja Newyorkba

Newyork, július 8.
(MTI) Az angol gyermekek első csoportja megérkezett Newyorkba. Hetven angol gyermek szállt partra. Korábban nyolcvan angol gyermek egy másik kikötőben lépett

amerikai földre. Mint jelentik, a Washington nevű amerikai hajó 1700 utassal kifutott egy ir kikötőből. Fedélzetén amerikai állampolgárokat visz haza.

Megjöttek a fatalpú szandálok! Utcai és strand fatalpú szandálok gyermekek és felnőttek részére igen olcsó áron kaphatók a Körösvidék-boltban

Nagy nemzeti érdek az aratási munka zavartalan-ságának biztosítása

A földművelésügyi miniszter rádióbeszéde

Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter vasárnap délután rádióbeszédet mondott. Beszédét azzal kezdte, hogy amikor kezdnek megérni húszesztendős reményeink, ez az időpont egybeesik a magyar föld termésének beérésével is. A fegyvergyakorlat miatt bizonyos nehézségek látszanak elvégzésénél, a kormányzat azonban kellő időben megtette a szükséges intézkedéseket, a honvédelmi miniszter pedig három nappal ezelőtt rendeletet adott ki a honvédelmi munkaszolgálat bevezetéséről.

Az aratási intézkedések három csoportra oszthatók:

1. a bevonult munkaerők pótlására irányuló intézkedések,
2. az aratáshoz, hordáshoz és csépléshez szükséges eszközök, gépek és fogatok alkalmazásáról szóló intézkedések,
3. a bevonult aratók érdekét szolgáló intézkedések.

A miniszter hangsúlyozta, hogy ezeknek az intézkedéseknek a

végrehajtása nagy személyes áldozatot követel. Nagy nemzeti érdek kívánja azt, hogy ezt az áldozatot a kormány mindenkitől ki is kényszerítse és a kormány kötelessége, hogy a kikényszerítés érdekében a legerélyesebb rendszabályokhoz nyúljon. Meg van győződve arról, hogy ilyen rendszabályokra nem fog sor kerülni és bármennyire érzékenyen érintheti is az egyéni érdeket a parancsok teljesítése, a kívánt áldozatot minden magyar ember önként ajánlja fel. Egy ember ereje kicsiny erőforrás, de ha összefogjuk a sok erőforrást, nem lehet kétséges, hogy minden nehézségen és akadályon keresztül biztosítjuk az eredményt: learatjuk a termést és learatjuk a magyar igazság győzelmét is.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Kedden, szerdán, 9-én és 10-én

A múlt szezon egyik legkedvesebb magyar filmje

Férjet keresek

Főszereplők: Turay Ida, Szaplóczay Éva, Vaszary Piroska, Rózsahegyi, Bilicsi, ifj. Latabár és a két Pethes

Előadások: vasárnap 3. 5. 7. 9. hétköznap 7. 9 órákor. Naponta az első előadás zóna! Telefon 239 — **Jó idő esetén a 9 órai előadásokat a kertmezőben tartjuk**

Hollandia újjáépítése

A német hatóságok által támogatott újjáépítés gyorsan halad előre. A felépítés céljára egy újjáépítési alapítványt létesítettek. A károkat egy külön bizottság állapítja meg és intézkedik a háború által megrongált házak felépítése ügyében. A belföldi és a partmenti hajózásra vonatkozó tárgyalások sikeresen befejeződtek. A rajnai hajózást Hollandiától Svájcig újra a holland hajók látják el. Ugyiszintén a Svédország és Hollandia közötti szállításokat is holland hajók bonyolítják le. A háború által előállott nyomor enyhítésére a német hatóságok 6000 holland gyermeket látnak vendégül az Ostmarkban. Ezzel az intézkedéssel a németek viszonzni akarják a hollandok segítségét, melyet a világháború után vendégül látott német gyermekekkel szemben tanúsítottak.

Két millió márkát gyűjtöttek Berlinben a Vörös Kereszt javára

Berlin, július 8.
(MTI) A német Vörös Kereszt javára rendezett házi gyűjtés Berlinben 2 millió és 230 ezer márkát eredményezett.

Választás Mexikóban

Mexikó, július 8.
(MTI) Az elnökségi választásokon súlyos összetűzésekre, lövöldözésekre került a sor. Eddig negyvenhét ember vesztette életét. A fővárosban egy revolveres összeecsapásnak maga Cadenas államelnök vetett véget, aki személyesen választotta szét a küzdő táborokat.

Átadták a franciaországi német foglyokat

Berlin, július 8.
(MTI) Mint jelentik, a francia fegyverszüneti követség közölte a német kormánnyal, hogy a franciaországi német foglyokat átadták a német csapatoknak.

Francia Indo-Kínában lefoglalták az angol hajókat

(MTI) Japán jelentés arról számol be, hogy Francia Indo-Kína kikötőiben a franciák lefoglalták az ott horgonyzó angol hajókat.

Rádió

A rádió keddi műsora:

6.40: Ébresztő. Torna. Hírek. Hanglemezek. Étrend. 10: Hírek. 10.20 és 10.45: Felolvasás. 12: Harangzó. Himnusz. Időjárásjelentés. 11.20 Hanglemezek. 1.30 Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál. 4.15 Bátor Iren mesél. 5.15 A Rádió Szalonzenekara. 7 A régi magyar hadsereg. Erdélyi Gyula dr. előadása. 6.25 Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál. 6.25 A rajz filmek kulisszatitkai. Felolvasás hanglemezekkel. 8.10 Az Operaház zenekara. 10.10 Táncklemez. 11.25 Sárközy Gyula és cigányzenekara muzsikál. — Budapest II: 6.45 Mi minden történt 50 évvel ezelőtt? Előadás. 7.15 Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 8 Hírek. 8.25 Szalay László elbeszélései. 8.25 Hanglemezek. 8.45 Időjárásjelentés.

Cserkészlet

Levél

a 239. Munkácsi Cserkész-csapat rozsnyói táborából

Énekszóval indulunk el a pályaudvarról. Parancsnok úr kiadta a parancsot: le lehet engedni az ablakredőnyöket. Tele is lett az ablak nyomban kíváncsi fejekkel, majd kiültünk az ajtóba és innen gyönyörködtünk a gyönyörű kilátásban.

Fülek állomás előtt láttuk az első volt cseh vasbeton erődítményeket, melyek a vasút felé tájták lőrészajukat...

Rozsnyóra délután 3 órakor érkezünk, a krasznahorkai műúton haladva balra, Rákoshegy 1585 m. magasan áll a táborunk. Velünk szemben van a Szilicei fennsík, mely 658 m. magas.

A táborhelyre érve nekifogtunk a táborépítésnek és 8 órakor már állt a tábor. A konyha is készült Adamik bá' vezetésével. A szalmazsák tömés „Eli Miska” vezetésével, úgyhogy éjjel már kész és jó fekvőhelyen aludtunk.

A tábori székre deszkalapot helyeztem erre füstös viharlámpát és emellett írom ezt a tábori levelet. Felettem ragyognak a csillagok, fehér pille röpök körülöttem, hol az arcomnak, hol a lámpának röpül neki.

Rákóczi kurucok ültek így és merengtek, mint én, néztek az égen hadak útját és várták Magyarország feltámadását. Csak a falevél susog rejtelmesen. Ebben örökdom 27 cserkészfiú álma föltött.

Sajnos, az idő eljárt. Hátam mögött a sátorban szuszog „Eli Miska”, a másik sátorban „Botyi”, az előbit költöm: fölkelni, hé! őrésre Miso! — ezt mondja: vén porkoláb. Erre lerántom róla a takarót. Meg kell még egypárszor rázni, hogy felébredjen.

A tábor csöndes, csak az éjjeli örök egyhangú léptei hallatszanak. Rozsnyó, 1940. jun. 29.

Öreg Gyuró.

Tiszta

géptörölő-rongyot

keres megvételre

a Körösvidék-nyomda.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése 1940 július 8-án délben:

Hőminimum	+18.2 C°
Hőmaximum	+32.8 C°
A föld felszínén	+16.6 C°
Légnyomás	759.0 mm
Csapadék	0.0 mm

Várható időjárás a következő 24 órára: Délnyugati szél, felhő átvonulás, nyugaton záporosó, zivatar, a hőmérséklet alig változik.

Napvédő-szemüvegek

nagy választékban kaphatók a „Körösvidék”-boltban

Gazdasági miniszteri értekezlet volt hétfőn délelőtt

Budapest, július 8. A gazdasági miniszterek ma délelőtt Teleki Pál gróf miniszterelnök elnökletével gazdasági miniszteri értekezletet tartottak.

Minden fürdőcikk olcsón beszerezhető

a Körösvidék-boltban! Békéscsaba, Szent István-tér 18. Fürdőruhák, napozók, fürdőcipők, sapkák, övek, strandlabdák! — Szenzációs újdonságunk az impregnált, modern formátumú strandtáska.

Felakasztotta magát egy békéscsabai gyárímunkás

Megdöböntő öngyilkosság történt Békéscsabán. Saját kezével vetett véget életének szombaton délután Sicz János 34 éves békéscsabai, Szentmiklósi utca 21 szám alatt lakó gyárímunkás. Sicz János, aki már hosszabb idő óta betegeskedett, egy örízetlen pillanatban, amikor senki sem volt odahaza, a szobában egy szegre felakasztotta magát.

Mire hozzátartozói rátaláltak már nem lehetett rajta segíteni, halott volt.

Az öngyilkosságot azonnal jelentették a rendőrségen, ahonnan vitéz Papp József főfelügyelő vezetése mellett bizottság ment ki a helyszínre. A vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította, hogy Sicz János gyárímunkás önkézével vetett véget életének. Sicz János öngyilkosságát valószínűleg hosszas betegsége fölötti elkeseredésében követte el. Holttestét a kórház halottasházába szállították be.

A katonai szolgálatot teljesítő alkalmazottak segélyezése

Az érvényben lévő kormányrendeletek taxatív felsorolják, hogy kik azok az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, akik tartalékos katonai kötelezettségük teljesítése alkalmával munkaadó iktólsegélyezésre tarthatnak igényt. Ezek az alkalmazottak a következők: kereskedősegédek, kereskedelmi és ipari tisztviselők, továbbá tiszletvezetők, valamint olyan művezetők, főmolnárok, építési művezetők (pallérok), akik állandóan legalább 10 alkalmazottnak munkáját irányítják és az olyan főgépészek (vezetőgépészek), akik állandóan legalább öt alkalmazott munkáját irányítják. A segélyezés kötelezettsége természetesen ezek hozzátartozóira is kiterjed.

A munkaadók által az alkalmazottak, illetve hozzátartozók részére nyújtandó szolgáltatások a következők:

A bevonuló alkalmazottnak, ha havifizetéses, a bevonulás havára eső teljes fizetés, ha hetifizetéses, bevonulása hetére és az azt követő hétre járó fizetése szolgáltatandó ki, illetve az előre fizetett munkavállalónál nem lehet a bevonulás miatt levonást eszközölni. A bevonulás havára eső teljes fizetés azt jelenti, hogyha az alkalmazott pl. június 6-án bevonult, részére nem június 6-ig, hanem július 1-ig járt a fizetés. A hetifizetéses, ha pl. szerdán, június hó 27-ig bevonult, június hó 29-ig, valamint július hó 6-ig a teljes fizetését megkapja. Ezenkívül

természetesen csak a már felsorolt munkavállalók közé tartozó legénységi állományú alkalmazott velle élő felesége, gyermeke, vagy más jogszabály alapján eltartandó keresetképtelen hozzátartozója részére tartási hozzájárulást tartozik adni a munkaadó. Az előbb felsorolt alkalmazottak azonban csak akkor tarthatnak igényt a tartási hozzájárulásra, ha arra rászorultnak, vagyis létfenntartásra elegendő ellátásban nem részesülnek, illetve vagyonuk jövedelméből vagy egyéb keresetükből nem tudják magukat fenntartani. A legénységi állomány valóságos őrmesteri fokozatig tart, tehát a valóságos őrmester már nem az. (A karpaszományosoknál ugyanez a helyzet. Azok is csak a valóságos őrmesteri fokozat elérése esetén nem tekinthetők legénységi állományúaknak).

A tartási hozzájárulás egy eltartott esetén az alkalmazott fizetésének 50% a, minden további eltartott után 10% al több, de a munkaadó nem köteles tisztviselőnél havonta 100, a többi alkalmazottnál (kereskedősegéd, művezető stb) havonta 70 pengőnél többet kiszolgáltatni tartási hozzájárulás címén. A tartási hozzájárulást az előzetesen fizetett alkalmazottnál a bevonulást követő első hónap elsejétől kezdve, az utólagosan fizetettnél a bevonulás utáni második hónap elsejétől fogva kell fizetni. A heti fizetésesnél a bevo-

nulást követő első hónaptól kezdve kell fizetni tartási hozzájárulást az eltartottaknak, de az esetben, ha erre a hónapra egy teljes kifizetendő bérhét esik, csak az egyébként fizetendő tartási hozzájárulás 3/4 része szolgáltatandó ki.

HIREK

— Adományok a Vörös Kereszt javára. A Békéscsabai Ol-táregyesület 100, a Magyar Olasz Bank Rt. 100, a Soroksári Textil Rt. 20, Veres Imre 5, Váci Lajos 250 pengőt adományozott a Vörös Kereszt javára, az adományokért ezúton mond hálás köszönetet a vezetőség.

— A villamosmű ezúton közli az áramfogyasztókkal, hogy f. hó 9-től kezdve a városi irodában (Széchenyi-u. 2. sz.) minden hétköznap reggel 8 órától este 8 óráig, szombaton délután 1 óráig tart hivatalos órákat. Minden fogyasztói ügyben (csatlakozás, panasz, számlarendezés, egyéb bejelentés) ezen idők alatt lehet a városi irodában megjelenni. A mű pénzbeszedői a számlákat a fogyasztóknál ugyan-csak ezen időszakban fogják kézbesíteni.

Békés képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a nemzeti repülőalpra 1000 pengőt, a békésmegyei cserkészipülők támogatására pedig 500 pengőt ad a község.

— A malmok gabonarakta-rozó tevékenysége. A kereskedelemügyi miniszter egy elvi jelentőségű határozatával kimondta, hogy ha valamely malom oly feltétel mellett vesz át gabonát, hogy az átvett gabona egy részét megőrli, másik részét ellenben feltételesen megvásárolja vagy a fél rendelkezéséhez képest későbbi időpontban a fél javára más módon értékesíti, a gabona meg nem örölt részének tárolása a gabonarakta-rozás fogalma alá esik.

— Ezen a héten a Réthy és a Mispál-gyógyszertár tart éjjeli szolgálatot.

— Anglia önálló zsidóállamot akar felállítani. Londonból jelentik: Az angol kormány és a Jewish Agency, a zsidók világszervezetének végrehajtó bizottsága között titkos szerződés jött létre, amelyben az angol kormány arra kötelezi magát, hogy a mai Palesztina területén felállítja a zsidó önálló zsidó államot és ennek kormányául elismeri a Jewish Agencyt. Ezt az önálló zsidó államot a brit birodalomba sorozzák be mint szabadállamot és a zsidó szabadállam elismeri az angol királyt királyának. A szerződés a háború befejezésével lép életbe és a jövőendő békeszerződés szerves alkotórésze lesz. Legalább is így képzelik az angolok.

Nyitott tető!

Hétfő, kedd:

CSABA MOZGÓ

Előadások kezdete: vasárnap 3, 5, 7, 9, hétköznap 7, 9. — Naponta az első előadás zóna! Telefon 91

Dzsungel Jim

1. Fenevadak a hullámokban. 2. Az oroszlánok istennője. 3. Az őserdő gengszterei. 4. Tigrisveremben. 5. Kobra, a feketék fehér fejedelme. 6. A krokodilfolyó. 7. Szabadulás a vadonból.

Mielőtt nyaralni megy, biztosítsa lakását betöréses-lopás-károk ellen!

— Hatalmas csereforgalom Németország és Olaszország között. Az olasz közlekedési minisztérium jelenti, hogy a hadiállapot és a német szénzállítás következtében megnövekedett vasúti forgalom az előre kidolgozott programnak megfelelően bonyolódik le. Június hónapban 1,085.00 tonna szén érkezett Németországból Olaszországba. Ugyanez idő alatt 12.413 vagon élelmiszer ment Olaszországból Németországba a májusi 6.171 vagon élelmiszertel szemben.

— Ujból kapható a 10 filléres kitűnő mézestészta receptfüzet a Körösvidék-boltban.

— Megjelent a repülő lapja! A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat, a „Magyar Szárnyak” júliusi új száma ismét a szokott bő tartalommal jelent meg. A szépen illusztrált folyóirat vezető helyen emlékezik meg a Kormányzó Úr tiszteletére rendezett légi felvonulásról, majd a szokásos repülőkrónika, gépismertetés, műszaki, ifjú repülő és regényrovart mellett érdekes még Bisits Tibor repülőörnyag beszámolója a nyugati háborúról, Jánossy István főszerkesztő ismertetése az olasz légiflottáról, Sebesics László cikke a nemzetközi híradók „vadkacsáiról”, Prugberger főmérnök ismertetése a folyadékűtéses motorok fejlődéséről. A lap hozza a számától kezdve, mint hivatalos lap, a Magyar Aero Szövetség közleményeit is. A nagy terjedelmű lap ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Mutatványszámot a kiadó hivatal (Üllői-út 12.) kívánatra ingyen küld.

— Megindul a belga-német postaforgalom. Brüsszeli jelentés szerint a belga postaigazgatóság közölte, hogy Németország és Belgium közötti magánpostaforgalom 10 től kezdve ismét megindul. A többi országokkal még nincsen megállapodás. Megindul a vasút is.

— Megkerült Schiller legrégebbi eredeti levele. Münchenből jelentik: A marbach-i Schiller-muzeum értékes Schiller-emlékek birtokába jutott. Ezek között van a nagy német költőnek legrégebbi eredeti levele, amelyet még 1772 április 21-én, tizenegy éves korában írt keresztanyjának. Ezt a levelet eddig csak másolatban őrizték, míg az eredeti levél helye ismeretlen volt. A napokban egy végrendelet végrehajtása során Planegg München mellett levő községből több Schiller-emléket küldtek a muzeumnak s köztük volt ez a levél is, továbbá Schiller nővérének két levele.

— „Fortuna” hajból készült necc minden színű hajhoz újból kapható a Körösvidék-boltban.

IRODALOM

(Könyvek és folyóiratok ismertetése.)

Köd a Maroson

Barabás Gyula regénye

Egy féltreismert lángelme tragédiája — s mellesleg egy féltreismert, homálybaveszelt asszony rehabilitálása ez a regény.

A Maros fölött terjengő köd szimbóluma annak a vastag, sűrű fátyolnak, amely a magyar lángelme fényét kortársai előtt eltakarta. Hosszú időbe telt, amíg a köd-

Az 5000 lakosú Sümeg község nyolc vagon ócskavasat gyűjtött

Elhalasztották a budapesti vasnapokat

Példátlan sikert ért el Sümeg község a vasnapon. A lelkes, alig ötezer lelket számláló község egy nap alatt 80.000 kg ócska fém- és vashulladékot gyűjtött össze. Ez az eredmény igazolja a Fémgyűjtőt, mert kiderült, hogy az ország területén óriási mennyiségű nyersanyag hever felhasználatlanul. Az országos nagytakarítás most olyan mennyiségű nyersanyaggyűjtéssel támogatja a magyar feldolgozó ipart, amelyre még a legoptimistább szakértők sem számítottak. A sümegi vasnapal párhuzamosan Zalabér kisközség például egy vagon hulladékanyagot szolgáltatott be, ami szintén meglepő eredmény. Valóságos nyersanyagbányák nyílnak meg a vidéki falvakban és város-

sokban. Minden dicséretet megérdemelnek a hatóságok is, amelyek nagyban hozzájárulnak a sikerhez. Az említett két községben a zalabéri közjegyzőség, Grassanovits Ottó főjegyző, Miklósi Ferenc adóügyi jegyző és Petényi Tibor közigazgatási jegyző fejtettek ki lelkes tevékenységet.

A budapesti vasnapok előkészületei is megtörténtek, azonban kivülálló technikai okok miatt, azoknak megtartását egyelőre el kellett halasztani. A Fémgyűjtő — mint már jelentettük — július hó 10-ára tervezte a fővárosi vasnapok megtartását. Az új időpontról a Fémgyűjtő részint a sajtó, részint a rádió útján tájékoztatni fogja a közönséget.

fátyol felszakadt s egy kis könyv lapjairól a fény szerteáradt az egész világon. De a könyv írójának sirján akkor már besüppedt a hant, elkorhadott a feje, s csak egy hű cseléd emlékezése mentette meg hamvait az utókor kegyelme számára.

Bolyai János tragédiája ez, a furcsa, külön, nyugalmazott császári kapitányé, aki összeférhetetlenül, apjával is minduntalan összekapva, egyre magányosabban élte a maga sehová be nem illeszthető életét — s akinek büszke szavát, hogy »semmiből egy új világot teremtettem, ma igaznak vallja az egész tudományos világ.

A lángész megmagyarázni nem lehet megrajzolni is a legnehezebb irodalmi feladatok közé tartozik. Ezt a nehéz feladatot tűzte maga elé s oldotta meg regényében Barabás Gyula. Elvégezte az adatokat kutató történetíró munkáját is, jól tudván, hogy a legrészletesebben feltárt adatok közt még mindig nagy területe marad az író fantáziájának.

Barabás regénye néhány vonással kitűnően fogja össze azt a »Ködös« világot, amelyet a két Bolyai, apa és fiú lángelméje küszködik; ahonnan az egyik áhítattal, a másik féltékeny irigységgel és jogos sértődöttséggel néz a boldog nyugat, a Gauss világa felé. Megmagyarázza apának és fiúnak egy életen át húzódó, szeretetből és féltékenységből összetett, ezerféleképpen változó viszonyát.

Mindezt pedig végigkíséri egy eddig alig ismert (s mi több: rosszul ismert) történet arról az asszonyról, aki Bolyai János életének hosszú időn át egyetlen társa volt. Kibédi Orbán Rozáliát Barabás regénye mutatja meg először a maga igazi mivoltában.

A székely lángelme és élettársának regénye az okmányokkal igazolt adatok hézagait a művészi képzelet és megérzés értékes anyagával tölti be. Barabásban is van valami abból az ösztönös meglásából és merész lendületből, abból a székely észjárásból, amelyet Bolyainak tulajdonít. Közel hozott benünket hősehez, akinek tragédiáját talán úgy foglalhatjuk szóba, hogy székelynek túlságosan tudós volt, tudósának túlságosan székely.

Benedek Marcell.

* A természetes „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált háziszser megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

SPORT

A CsUE úszói nyerték a Kunos István emlékversenyt

Tegnap rendezte meg Orosházán az „Orosháza” Úszó Egyesület a „Kunos István” emlékversenyt, melyen a Csabai Úszó Egyesület is részt vett és azon nagyon szépen szerepelt, amennyiben megnyerte a vándordíjat, melyet már régebbi idő óta a OUE védett.

Az eredmények a következők: 100 m. ifjúsági gyorsúszásban 1. Schwéznér József CsUE 1.14, 2. Molnár István CsUE 1.29, 3. Stern OUE 1.38.

200 m. ifjúsági mellúszásban 1. Silberstein CsUE 3.11.8, 2. Vetési OUE 3.15.2, 3. Eisenberg CsUE 3.35.

100 m. leány gyorsúszásban 1. Kászonyi Erzsébet CsUE 1.53.6, 2. Benkő OUE 1.21.6, 3. Paulinyi CsUE 1.27.2, 3. Nagy OUE 1.46.2.

100 m. leány mellúszásban 1. Hrabovszky Edit CsUE 1.49.6, 2. Ádász OUE 1.52.2, 3. Hrabovszky Hilda CsUE 1.54.

5x50 gyorsváltó 1. a CsUE csapata 2.58, Molnár Lajos, Molnár István, Kászonyi Ferenc, Orvos János, Schwéznér József összetételben, 2. az OUE csapata 3.02.

3x50 m. leány vegyes váltóúszás 1. az OUE csapata 2.32.4, 2. a CsUE csapata Hrabovszky I., Hrabovszky II. és Kászonyi Erzsébet összetételben.

3x100 m. ifj. vegyes váltóúszásban 1. a CsUE csapata 4.15, 2. az OUE csapata 4.28. A CsUE csapata Paulinyi, Schwéznér és Molnár I. összetételben indult.

4x50 m. leány mell váltóúszásban 1. az OUE csapata 3.38, 2. a CsUE csapata 3.49.

400 méteres ifj. gyorsúszásban 1. Junászka OUE 6.23, 2. Benkő OUE 6.52.2, 3. Kászonyi CsUE 6.59.4.

100 m. leány hátúszás 1. Iványi

QUE 1.58.8, 2. Kunos OUE 2.00, 3. Fock CsUE.

A pontverseny eredménye 40:39 a CsUE javára és így a CsUE megnyerte a vándordíjat.

Erre a napra volt kitűzve az I. b. oszt. bajnoki vízilabda mérkőzés is, mely azonban a bíró elmaradása folytán elmaradt és így csak barátságos mérkőzést játszott a két csapat, melynek eredménye 8:0 volt az OUE javára.

Összintén örülünk, hogy városunk úszógárdája ezuttal is megállta helyét erős riválisával, az OUE-val szemben.

Július 8.

1916. Különösen nehéz és veszélyes harcokban tanúsított kimagasló hősiességének és kiválóan eredményes kötelességteljesítésnek fényes példáját adta Faragó Gyula volt zombori 23. közös gyalogezredbeli tartalékos hadapród. Nevezett tartalékos hadapród egymásután többször is kitünt vitéz magatartásával. Legszébb fegyvertényét 1916. július 6-án hajította végre a Tarnopol környéki Hladkinál, amikor egy eredményes robbantás végrehajtása után, lelket öntve embereibe, szakaszával haláltmegvető bátorsággal és mindenkit megelőzve, megrohanta az ellenségnek egyik előretolt állását és azt az oroszoknak heves tüze ellenére is elfoglalta. Sőt ezen túlmenően, tovább előrenyomulva biztosította és megkönnyítette az utána jövő csoportok munkáját is. Miután az ellenséges állás nagyrészt szétrombolta, a kapott parancsnak megfelelően szakaszával néhány hadifoglyot ejtve, számos fegyvert, stb. zsákmányolva, ismét rendben visszalépett. Faragó Gyula tartalékos hadapródnak eme kiváló vitézséggel és eredménytel végrehajtott kimagaslóan példás kötelességteljesítését az arany vitézségi éremmel jutalmazták.

Tőzsde

Valuta: Dollár 344'10—350'10, angol font 13'05—13'25, cseh korona 11'45—11'80, dinár 7'60—7'90, francia frank — — —, leu 3'20—3'40, hollandi forint — — —, svájci frank 77'65—78'65, leva — — —, szlovák korona 11'55—11'90.

Gabonaárak: 77 kg tv. buza 20'15—20'25, 80 kg tv. buza 21'25—21'35, tengeri 27'50—27'75, rozs 16'60—16'85, takarmánykorpa 18'60—18'85, sörárpa 22'60—22'85, árpa 22'25—22'55, zab 20'90—21'15 pengő.

Ferencvárosi sertésvásár: Árak: fiatal kőnnnyű 106—118, közép 131—136, nehéz 318—139.

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdetéseket délután 2 óráig vesz fel a Kiadóhivatal. - Apróhirdetési díj a feladáskor készpénzben fizetendő.

Elveszett egy pénztárca a katonai sporttelep mellett. Becsületes megtalálójára pénzt megvárthatja, csak a rendkívül fontos iratokat és a két katonai jogosítványt adja le vagy dobja be 4-es honvéd-u. 5 szám alá.

Kiépített használt 42-es N. B. kereteket vesznek. Gróf Klebersber ut (volt Gyulai) 20 szám

Abrones kg-ként 10 fillérért kapható a Körösvidékben